СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 217. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 18 вересня 1931. VOL. XXXIX. No. 217. Jersey City, N. J., Friday, September 18, 1931. THREE CENTS.

ТАКИ ПРИЙДЕ ДО РЕВІЗІЇ ВОЄННИХ ДОВГІВ

ВАШИНГТОН. — Мимо офіціяльної заяви адміністрації, що тепер не буде ніякої зміни в справі звороту воєнних довгів, панує загальне переконання, що саме правительство є тої думки, що мусить прийти до ревізії довгів. Справа та буде піднесена ще перед речинцем, у який кінчиться мораторія.

Кажуть, що президент Гувер висондовує сентимент загалу та жде на конґрес, щоби він висказав щодо цього свою думку.

ГОТОВІ ЗДЕРЖАТИ ДАЛЬШЕ ЗБРОЄННЯ.

ВАШИНГТОН. — В урядових колах панує переконання, що як тільки Ліґа Націй заявиться за пропозицію італійського міністра заграничних справ, Ґрандія, в справі припинення дальших зброєнь до вирішення тої справи Конференцією Обеззброєння, Злучені Держави не будуть теж продовжати зброєння.

Правительство ставиться теж прихильно до пропозиції сенатора Бори в справі заведення пятьлітньої передишки в зброєнню.

ЗА ОБЄДНАННЯ І КОНТРОЛЮ ПРОМИСЛУ.

НЮ ЙОРК. — Джерард Своп, президент „Дженерел Електрік Компані", предложив новий плян стабілізації продукції й консумції, зменшення безробіття й забезпечення робітника на випадок безробіття, хороби, нездібности до роботи, старого віку й смерти.

Згідно з тим пляном кождий промисл повинен контролювати продукцію і збут. Всі організації, злучені з певною галузю промислу, повинні творити краєвий торговельний союз. Над усіми тими союзами матиме контролю федеральна контрольна рада, яка дбатиме про те, щоби загал не був визискуваний з боку цеї організації.

Своп каже, що промисл пов... зрозуміти, що щойно така загальна організація може боротись успішно з теперішньою депресією та завести якийсь лад у продукції. Промисловці, а між ними й Овен Д. Йонг, поставилися до цього пляну прихильно.

ЗНАЙШЛИ ТІЛО КОЛИНГСА.

НЮ ЙОРК. — Зачинають поволи відкривати тайну вбивства Бенджеміна Колингса, котрого перед тижнем вбито на яхті. Море викинуло його тіло на беріг. Показується, що його руки були звязані та що він дістав сильний удар в голову, від якого помер. Все те не годиться з оповіданням жінки, будьтоби Колингс благав помочі, коли його незнані люди кидали в море. Знавці кажуть, що він загинув передтим, заки кинули його в море.

ЗНАЙШЛИ ЛЕТУНІВ, ЩО ПУСТИЛИСЯ ЧЕРЕЗ ПАЦИФІК.

СІЕТЛ. — Коли пропала надія на ратунок загинулих летунів Алена й Мойла, котрі пустилися в дорогу з Японії до Злучених Держав через Тихий океан і пропали, донесли совіти, що летунів виратували совітські кораблі. Обидва летуни знаходяться тепер на Камчатці.

СЕНАТ НАЗВАВ ҐОВЕРНОРА БРЕХУНОМ.

БЕЙТОН РУЖ (Люізіяна). — Ґовернор Лонг вів від довшого часу кампанію за обмеження управи бавовни на полудні. Його „бавовняно-прогибіційний" плян не перейшов в леґіслятурі стейту Тексас. Лонг заявив, що члени леґіслятури підплачені й тому є проти його пляну.

Сенат назвав за це Лонга, ґовернора Люізіяни, боягузом і брехуном.

КАЖЕ, ЩО ЗАХІД ПРОТИ ГУВЕРА.

МІЛВОКІ. — Сенатор Томас Волш заявив, що Гувер перепаде при нових виборах, бо захід буде проти нього. Він каже, що з демократів має ґовернор Рузвелт найкращі вигляди на вибір.

ОСТОРОЖНО З ПЕРЕЇЗДОМ ПЕРЕХРЕСТЬ.

МЕРЧЕНТВІЛ (Ню Джерзи). — Особовий поїзд Пенсилвенійської залізниці вдарив на перехрестю переїжджаючий залізничий тор трок з робітниками, наслідком чого згинуло 5 осіб, а 5 інших були важко поранені.

КОНВЕНЦІЯ ЕПИСКОПАЛІВ.

ДЕНВЕР. — Розпочато 50-ту конвенцію епископальної церкви. На конвенцію прибуло 1,500 делеґатів, світських і духовних, між котрими є богато сивоволосих епископів. У першім дні нарад заатаковано совіти за їх відношення до релігії, подружа й виховання.

ТРАҐІЧНА СМЕРТЬ РЕДАКТОРА.

НЮ ЙОРК. — Паркер Ллойд Смит, літ 29, редактор місячника „Фортюн", скочив з 32 поверха свого апартаменту й згинув на місці. Кажуть, що причиною самогубства було умове виснаження.

ВУЛФ ПРОТИ ЗАРОБІТНОЇ ПАЙКИ.

НЮ ЙОРК. — Метю Вулф, заступник президента Американської Федерації Праці, заявився проти введення заробітної пайки. Він каже, що клопіт Анґлії з заробітною пайкою повинен бути наукою для Америки.

НЕВДАЧНА ВТЕЧА РАКОВСЬКОГО.

Наспіли вісти про невдачну спробу втечі Раковського, бувшого радянського дипльомата в Парижі, з Барнаула, куди заслав його Сталін за „троцькізм". Раковський був спершу засланий до Архангельська, де жив серед таких поганих відносин, що захорів. Лікарі настоювали, щоби його вислати на Кавказ, але мстивий Сталін заслав „троцькіста" на Сибір у Барнаул. Тут жилося йому дуже погано. Не маючи ні звідки удержання, мусів шукати роботи і купувати собі харчі. Весь час був під доглядом ДПУ і що тижня ходив до реєстрації. Нараз Раковський утік з Барнаула. Це сильно непокоїло Москву. Він довго скривався в степі, опісля по Обі на дарабах дібрався до сибірської залізниці і крадьком пробивався на схід. Помагали йому опозиційні комуністи. Дістався до Красноярська, а відтіля хотів перейти в Манджурію. Нараз його наскочив кінний відділ ДПУ, арештував і відставив назад. Дальша доля Раковського не відома. Кажуть, що його перевезуть у Москву.

АРЕШТУВАННЯ ВИКОНАВЦІВ НАПАДУ НА ПОЧТАРЯ.

Поліція з Ніска арештувала вже виконавців нападу на почтаря з Тисниці, Масляка, які в нього забрали 4,500 зол., призначених для виплати платень державним службовикам. Арештовані: 26-літній Ян Пижа з Яцкович і Станислав Лопацінський з Тисниці. Їх відставили до Ніска.

СЕМЕ НЕ КРАДИ.

У Марії Шкоди, властительки склепу у Львові, служила 19-літня Марія Мазур, родом з Новосілок, пов. Золочів. Спершу справувалася добре, але згодом почала свою хазяйку обкрадати. Зловивши її на горячому вчинку, Шкода зобовязала служницю відслужити шкоду. Марія на це згодилась, але перед кількома днями написала до хазяйки лист, в якому її перепрошує, а сама пішла на стрих і повісилась.

УБИТИЙ ГРОМОМ.

В пятницю, 21 серпня ц. р., убив грім у селі Наганеві, пов. Яворів, год. 6.30 веч., селянина Семена Антонишина, його два коні і ялівку. Антонишин вертав саме на конях до дому і гнав з пасовиська худобу. В хвилині, коли ялівка задержалася біля рова, напитися води, спинився теж він і тоді наступив удар. Дві корови вийшли цілі. Убитий осиротив дружину й двоє дітей.

ТРОШКИ СТАТИСТИКИ.

В Польщі є 634 міст, 288 повітів і 14,747 сільських громад. На центральні воєвідства припадає 228 міст, 94 повіти і 1,300 сіл, на східні — 60 міст, 37 повітів, 373 сіл; на західні — 169 міст, 69 повітів, 7,025 сіл; на полудневі — 177 міст, 83 повіти, 6,048 сіл. На наші землі припадає найменше місьських громад.

ЖЕРТВИ ГРОМУ.

В одному з домів туристів альпейських у Каринтії кулистий грім поразив смертельно 17 осіб, а 4 лекше.

УКРАЇНСЬКА ГОДИНА НА РАДІО.

У вівторок, дня 22 вересня буде українська година на радіо зі стації W.A.A.M., в Ньюарку, Н. Дж. Початок точно в годині 7-мій вечером.

ПІД ЗВАЛИЩАМИ МІСЬКОЇ СТАЙНІ.

На Богданівці завалилася стайня громади м. Львова, арендована Тад. Стшелецьким. Звалища засипали Стшелецького, пять корів, коня, 3 поросята й пса. Пожежна сторожа добула зпід звалищ Стшелецького та звірята.

ЖАХЛИВА РОДИННА ТРАҐЕДІЯ.

В Бабяніцах (біля Лодзі) робітник Йосиф Редзинський вдушив свою жінку Анну та 4-місячного синка. Причиною було те, що Редзинський довідався, що теща намовляла доньку, щоби покинула чоловіка, за якого вийшла вісім місяців тому.

НАЙБІЛЬША ГОСТИННИЦЯ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Підприємство Баті будує в Зліні велитенський готель з кімнатами для 700 гостей і ресторами для них. Крім цього каварня зможе помістити ще 2,000 гостей зпоза гостинниці. Влаштована як найкраща гостинниця буде ще цього року віддана до вжитку.

ГНИЄ ЗБІЖЕ НА РАДЯНЩИНІ.

„Колгоспи" і поодинокі господарства на Радянській Україні відмовляються збирати скошене збіже, яке лежить на просторі 12 міліонів арів і через дощі може згнити. Влада оголосила мобілізацію комуністів, щоби ратувати збіже.

СИН ЗАВИНИВ, БАТЬКО ПОВІСИВСЯ.

В селі Глупчиницях на німецькому Шлеську відобрав собі життя місцевий селянин серед незвичайних обставин. Його 12-літний син кинув каменем до переїжджаючого самоходу і збив шибу. Відломки скла скалічили шофера в око, наслідком чого він осліп. Шофер заскаржив батька збиточного хлопця за відшкодування і суд признав йому досмертну ренту по 200 марок місячно. Рівночасно позволив шоферові заінтабулюватися на маєтку селянина на суму 30 тисяч марок. Цей засуд селянин взяв собі так до серця, що, вернувши з суду, повісився в стодолі.

КРАЇНА БЕЗКОНЕЧНИХ ЗЛОДІЙСТВ.

Величезні зловживання в бюрі „Орбіс" у Лодзі викрила поліція у звязку з виявленням афери фальшування на великі розміри залізничих білетів. Прокуратор Майдецький приказав арештувати директора лодзького відділу бюра „Орбіс", Шмерера, і кілька осіб, замішаних у цю аферу. Бюро „Орбіс" запечатано. Афера фальшування залізничих білетів у Лодзі це одна з найбільших афер у Польщі і заточує щораз ширші круги. Тому до Лодзі приїхала спеціяльна комісія міністеріяльна з Варшави та веде дохоження в цій справі. Арештований директор Шмерер, зять бувшого президента ради міста Львова, мав спільника Мровеца, якого теж арештовано.

ЖИДІВСЬКА КОЛЬОНІЗАЦІЯ НА ЗАКАРПАТТІ.

Часопис „Жидовске Справи" подає проект створення на Закарпатті кольонізаційного жидівського терену. Мотивують це тим, що серед Жидів Мармарощини велика нужда, тисячі Жидів жиють самою кукурудзою (яка коштує 22 ч. к. за 25 кг.). На Закарпатті — твердить часопис — є ще багато неуправльованої землі, яку можна дешево купити. Часопис предкладає, щоби організація ІСА ввійшла в контакт з місцевими жидівськими колами та щоби почала кольонізувати Закарпаття. Часопис додає, що треба сподіватися, що уряд ЧСР не робитиме труднощів кольонізації.

ЗВІРСТВА ЧЕКІСТІВ.

Лотиська преса повідомляє, що мешканці хутора Рябінкіни, каценської волости, положеного на самім березі граничної ріки, були свідками розправи червоноармійців з жінкою, що пробувала перейти до Литви з двома малолітніми дітьми. В хвилі, коли жінка, приблизившися до границі, дісталася вже під беріг пограничної ріки, з засідки вискочили нагло читири червоноармійці і почали до неї стріляти. Ранена і налякана жінка кинулася назад на радянський бік, залишивши дітей на березі. Тоді радянський пограничник підійшов до неї близько і кількома стрілами положив її трупом.

СМЕРТЕЛЬНА ГРА.

У Голоску Великому під Львовом бавилися хлопчиська в копаного мяча, а що було їх замало, запросили до помочі кількох незнайомих, що приглядалися збоку. Один з них почав грати з таким розмахом, що замісць у мяч копнув 16-літнього Казимира Таппана в голову. Хлопець упав без памяти на землю і перевезений до шпиталю, умер. Тимчасом невідомі грачі повтікали.

ХРИСТІЯНКА ГИНЕ НА ГРОБІ ЖИДА.

Гарна 22-літна служниця Анастазія Чапій у Станиславові залюбилася в приватному урядникy Михайлі Урмаці, Жиді, й обоє мали навіть побратися. Недавно Урман захорів і вмер. Коли після похорону на жидівському цвинтарі люди розійшлися, Настуня зажила якоїсь сильної отруї й кинулася на свіжу могилу. Відвезена до шпиталю, вона вмерла.

САМОГУБСТВО УРЯДОВЦІВ НАСЛІДКОМ РЕДУКЦІЇ.

Біля залізничої стації в Яслі кинувся під поїзд 24-літній бувший урядовець Ст. Адамчук. Він згинув на місці. Причина: недостача праці. Біля Шафляр у Новосандеччині кинувся під залізничий поїзд 41-літній Фел. Камінський. Колеса паровозу порозкидали частини його тіла на кількасот метрів. І тут причиною недостача праці.

НОВІ ВИНАХОДИ.

Російський інжинір Макомін, який перебуває в Парижі, винайшов літак з рухомими крилами. Тимсамим швидкість лету буде піднесена з 170 на 300 км. на годину.

ЛЯЦЬКИЙ „СТШЕЛЄЦ" КАТУЄ УКРАЇНЦІВ

НЕМА СТРИМУ ЛЯЦЬКІЙ СВАВОЛІ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Краєві часописи подають ввесь час відомости про напади на Українців та на українські інституції ляцького „стшельца". Приміром щоденних „подвигів стшельца" може бути напад членів „стшельца" на читальню „Просвіти" в селі Домашів, пов. Рава Руська.

Біля 9 год. вечером, дня 22 серпня, вдерлися до читальні „Просвіти" два члени „стшельца", С. Лижняк та Й. Томчишин. Тут вони побачили членів читальні, що плели вінки на Свято Борців, яке мало відбутися у Вербиці. Ляцькі „лицарі" накинулися на присутних у читальні, вигукуючи: „Цо за пшиґотоване до повстання, час то скончиць юж". Один з них звернувся до присутнього тут п. Синьовського зі словами: „Ти бендзеш одповядал за орґанізацієн партії. Мі тобе то само справими, цо Петришкевічові; зараз зобачице, цо зробіми з вашон читальньон".

Після цих слів вони стали біля дверей, а інші члени „стшельца" почали крісами ломати віконниці та вибивати шиби. За кілька хвилин у всій читальняній домівці не стало ні одної шиби. Члени читальні, щоб не наразити її на закриття, змушені були розійтися домів, не давши відповідного опору лицарським варварам. Згаданого Петришкевича „стшельци" побили минулого року так, що молодий хлопець за кілька днів сконав у тяжких муках. Та не було тоді кари „стшельцам", не буде її й тепер, бо сама влада підтримує й підюджує цих „рицержів" до виступів проти Українців.

УРЯД ЗАСПОКОЮЄ ДОМАГАННЯ ФЛЬОТИ.

ЛОНДОН (Англія). — Після того, як уряд видав заяву, що він постарається задовольнити справедливі домагання воєнних моряків, на суднах наступив спокій. Воєнні судна прийшли в свої постійні бази й тимчасово припинили осінні маневри.

Крім хвилювання на суднах Атлянтійського океану в ескадрі Середземного моря моряки також висловили своє незадоволення зменшенням їм платні. Слідство встановило, що організаторами та ініціяторами заворушень були ірляндські моряки, що знаходяться на службі брітійської фльоти.

Заворушення в фльоті вважають дуже тяжким і небезпечним симптомом, бо вони можуть перекинутися до армії, поліції, вчительства та інших державних службовців, яким скорочують утримання.

ПРОТИ ПРОДОВЖЕННЯ МОРАТОРІЇ.

ПАРИЖ (Франція). — Відомости з Вашингтону, що нібито президент Гувер має намір протягнути мораторію міжнародних боргів принаймні на пять років, викликали тут незадоволення в урядових, фінансових та торговельних колах Франції. Преса заявляє, що Франція тепер не погодиться на продовження мораторії й закликає уряд бути готовим так, щоб нове предложення президента Злучених Держав не застало Францію непідготованою.

Висловлюються гадки, що після відвідання Берліна премієр-міністер Ляваль має поїхати до Вашингтону, щоб порозумітися з Гувером. Разом з тим преса висловлює незадоволення з того, що Англія хоче встановити мито на довіз до неї ріжних виробів. Преса кличе Францію встановити високе мито також на вироби англійські.

ВЖЕ ГОТУЮТЬСЯ ДО ВИБОРІВ.

ЛОНДОН (Англія). — Консервативи виступили з проектом установлення мита у висоті 33 й пів процентів на ріжні вироби, які привозитимуть до Англії. Це предложення має ввійти в передвиборчу аґітаційну програму консервативів. Сподіваються, що парлямент скоро буде розвязаний і призначиться нові вибори.

Про це натякнув також міністер фінансів, Сновден, у своїй останній промові. Заворушення у фльоті, збільшення податків, а тепер розмови про нові вибори тяжко відбиваються на фінансах держави.

ЗАГОСТРЮЮТЬ СУДИ И КАРУ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Місцеві суди загострили кару й прискорили судовий процес на всіх тих партійців, що систематично роблять бешкети в столиці. Судді карають однаково суворо комуністів, націоналістів, соціялістів і т. п. за порушення спокою й ладу на вулицях та в публичних місцях.

Підчас жидівських свят націоналісти робили демонстрації з гаслами „Дайте роботу й хліба!", „Геть Жидів!" Постійні заворушення в Німеччині підривають її економічне та політичне життя.

ЗАСПОКОЄННЯ ПО ТУРЕЦЬКОМУ.

ІСТАНБУЛ (Туреччина). — Уряд почав переселювати Курдів з перського кордону в глибину країни. Цим способом сподіваються припинити часті повстання Курдів. В першу чергу переселюють 2,000 родин.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	0 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

РАТУВАТИ ЗА ВСЯКУ ЦІНУ

Про що члени У. Н. Союза подбали, те й мають. Де господарили по відділах так, що подбали за тяжкі часи, там члени не відпадають через безробіття, бо їх ратують з відділових кас. І ми певні, що той ратунок є і буде великий. Бо, як стверджено на липневих нарадах Екзекутиви Союза, то в тім самім часі, коли з каси Союза виплачено міліони долярів на допомогу членам, таку саму суму виплачено ще й з кас відділів У. Н. Союза. Значить, Союзовці ратували Союзовців ще й тоді, коли про таку катастрофу, як теперішнє безробіття, не було навіть чутки.

З того виходить, що взаїмний ратунок не є для Союзовців нічим новим. Його дух завжди жив між членами нашої орґанізації. Завдяки йому ми не тільки ратували наших членів, але й висилали величезні суми на ратунок наших братів у ріднім краю та на допомогу нашій визвольній боротьбі.

Тепер треба тільки ту допомогову акцію скріпити. Треба збудити жертвенність тих членів, що знаходяться в кращих матеріяльних обставинах. І не треба щадити відділових кас, коли ходить о дійсний ратунок дійсно потерпівшого члена від безробіття. Ми мусимо напружити всі сили, щоби Союзовець не відпадав від нашої орґанізації в часі лихоліття. Бо в цей спосіб не тільки сповнимо загально людський обовязок, але й покладемо нові основи під ширший розріст У. Н. Союза. Бо переконаються ті, котрі ще не є членами нашої орґанізації, що У. Н. Союз не є лише звичайною асекураційною компанією, а живою, благородною інституцією, яка живе долею й недолею своїх членів, за них думає і їх дійсно в потребі ратує.

Тому не відкладаймо справи ратунку членів нашої орґанізації. Менше проєктуймо, а більше думаймо реально, себто берімся на місцях практично розвязувати справу допомоги й пишім до часопису саме про таку реальну роботу. Тоді буде менше слів, а більше діл. Менше сліз, а більше ратунку.

І памятаймо, що головна каса У. Н. Союза не може дати того, чого не має, чого ми самі до неї не вложили. Тому орґанізуймо допомогу по відділах, а ввесь наш урядовий апарат і наш орґан стане відділам і поодиноким членам у тій акції до помочі. Поміч безробітним можуть дати Союзовці з каси відділів У. Н. Союза. До того мусимо приноровитися, якщо хочемо мати таку допомогу. Ми віримо, що її можемо мати, й будемо мати.

І. Сулима.

УКРАЇНСЬКЕ ПИСЬМЕНСТВО ПІД БОЛЬШЕВИЦЬКИМ ОБУХОМ

(Докінчення)

Подібною неглибокою, яловою гротикою вільно займатися всім, бо тут нема ні „ухилів" ні контрреволюції, тому большевицька цензура не ставить письменникам ніяких перешкод. Тим то, треба сказати правду, комуністи так поширюють на Україні Винниченкові писання, бо в них того „перцю" аж занадто. Нехай пишуть про кохання-милування, про „Матрьошу, про Парашу — радість нашу", аби не чіпали справ громадських і політичних з небажаного для комуністів боку...

Російська комуністична партія на Україні ставить собі одним з перших завдань боротьбу з „українським шовінізмом". Під цю назву „шовінізм" підтягають усе, що хоч трохи нагадує, що український нарід живе не в своїй власній державі, а під чужою окупацією. Українець під московською пятою має бути „самоотверженним малоросом", людиною, яка для інтересів Москви що хвилини готова пожертвувати майно й життя українського народу.

В оповіданні Хвильового „Редактор Карк" головна особа твору каже:

„Невже я зайвий чоловік тому, що люблю безумно Україну?"

Так, любити свій нарід під владою комуністичної Москви заборонено. Бо знаєте, що з тої любови виростає? **Ненависть до гнобителів.** І тому большевики дуже ласкаво приймають тих письменників, які проповідують **любов** до Московщини, до Росії.

Є такий Грицько Коляда, який без сорому „втнув":

„Росія, Росія моя,
РСФСР — і я.
Набудуєм машин,
Набудуєм турбин
І будеш сама ти,
Індустрія"!...

Але що там Коляда! Он Сосюра теж, попавши в Петербург (тепер „Ленінград"), кланяється до землі перед коронованими й некоронованими катами України:

„Місто північне, велике, я в [обіймах твоїх.
Я на тебе уже не сердитий,
Випав з рук непотрібний ніж,
Хоч похмуро, міцним монолі- [том
На козацьких кістках ти стоїш.
Ось морями встають обличчя:
Чорнобриві, старі, молоді...
Серце, козацьке серце!
Не хили свого обличчя,
Не личить тобі тепер це.
Пролетів романтики час,
Що крізь нього ми йшли до [загину
За мітичну якусь Україну,
Що дурили нею нас"...

Так, дійсно, Сосюра заслужив ласки московських диктаторів.

Взагалі все красне письменство під большевицьким пануванням мусить описувати події української визвольної боротьби так, щоб **Українці виходили як бандити, а російські большевики як герої.**

Плодовитий письменник Качура описує події революційних днів 1917—1920 рр. Для нього прихід німецького війська на Україну був окупацією (хоч проти Німців Українці в той час не боролися), зате російська червона армія, за Качурою, „визволила" Україну, хоч для того треба було перестріляти й погноїти в тюрмах міліони Українців! В романах та оповіданнях українських письменників під большевиками провадиться систематичне виправдування большевизму і його насильств над українським народом. В романі Антоненка-Давидовича „Смерть" комуніст-Українець Горобенко мусить іти разом з комуністами-Москалями розстрілювати українських селян, і автор знаходить для цього виродка виправдання.

Ці письменники мають пошану до **сили,** навіть до чужої, ворожої українському народові сили. Той самий Антоненко-Давидович признається:

„Давно вже, відколи я випадково потрапив до тої психольогічної колізії, що звалась „стати свідомим Українцем"; я виплекав собі ненависть до Петра (царя московського) і його діл. В моїй уяві повставав не великий конструктор, не суворий прототип сучасного Кемаля Паші, а кат. Українському сентиментальному серцеві більше імпонує закутий у кайдани, кинутий до вогкої вязниці, хворий Павло Полуботок, аніж динамічна, могутня постать Петра І". (Життя й революція, січень 1929 р. Київ).

Культ сили, поклін перед насильством — це те, що прищепило Українцям московське рабство. Ці письменники повинніб бути послідовні й заатакувати Шевченка, бо він мав „сентиментальне серце" і більше співчував спаленому сильним цього світа Іванові Гусові й проклинав „царів — всесвітніх шинкарів", якою б вони теорією не прикривали свої криваві насильства.

Це, помимо „українізації" душевне й розумове **обмосковлення** українського письменства під большевиками є найбільша небезпека для будучности нашої літератури. І не тільки літератури. Не забуваймо, що літературні твори **формують характер молоді,** яка ті твори читає. Хто з нас, читаючи в молодости Фенімора Купера або Гоголевого „Тараса Бульбу", не уявляв себе „Моґіканом" або Остапом Бульбенком? Без перебільшення можна сказати, що сучасний тип завоїстого польського інтеліґента з його мріями про Польщу „від моря до моря" створили націоналістичні романи Сенкевича. Так саме сучасна російська інтеліґенція з її розхрістаністю й душевною неохайністю — цеж герої романів Достоєвського та Толстого.

Вже давно ліпші українські люди бачили цю небезпеку з боку московської літератури. Відомий наш історик **Володимир Антонович** писав колись з приводу цього до свого приятеля Бориса Познанського.

„Наші діти виховалися зовсім на іншому ґрунті й в інших обставинах як ми й через те й характеристика їх інша. Трохи тут винуваті й ми: бачивши, яка **культура на них лізе,** треба нам було узброїти їх знанням якоїнебудь **західньої літератури,** щоб вони знайшли позитивні ідеали правди й добра. Ми всі на це не звертали уваги, а вони погрузились в те, що було ближче. Що вони там знайшли, добре знаємо: або **ідеалізацію сили** в її боротьбі з правом, або таку **нірвану,** що звичайний Арієць і не розбере, або світогляд через „Злочин і кару" (роман Достоєвського). Всяка правда повинна відріжнятися простотою, ясністю й закінченістю, а в цих будійських туманних елюкубраціях сам чорт ногу зломить" („Україна", ч. 5., 1928 р., Київ).

Цю правду відчув один з найвизначніших українських письменників під большевиками, комуніст Хвильовий.

Хвильовий поставив питання цілком руба: у кого, в яких письменників світових літератур має шукати українське письменство зразків для наслідування. Хвильовий писав:

„На яку з світових літератур мусимо взяти курс? У всякому разі не **на російську,** — це рішучо й без усяких застережень. Від російської літератури, від її стилю українська поезія мусить яко мога швидче тікати".

Ця заява Хвильового викликала загальне обурення російських комуністів та їх українських блюдолизів. Хвильовий мусів „каятись", їздив у Німеччину, в Австрію та Чехословаччину й привіз зза кордону „переконання", що европейська культура „гниє"... Але й це не помогло й Хвильового не чути майже з того часу „на літературному фронті".

З початком „пятирічного пляну" українська література зовсім занепала. Навіть на комуністичні журнали українською мовою забракло коштів. Чуємо, що гуморист Остап Вишня десь „колективізує" селян на Запоріжжі, інші, як Тичина, замовкли, „страха ради московська"...

Тяжку добу переживає українське письменство під большевицьким пануванням. Рука гнобителів руйнує найцінніший скарб народньої душі: поезію. Але — „неситий не виоре на дні моря поля"... Всеж таки Українці **не читають** большевицьких і большевизанських письменників. Їхні книжки лежать на полицях у бібліотеках нерухомо. Мусів уже признати цей факт і теперішній прихильник царя Петра І., письменник Антоненко-Давидович:

„По наших бібліотеках і школах, писав він ще року 1929, **на жаль,** не дуже подобають нашу сучасну літературу, все **клясики, клясики".**

Жива душа народня! Вона не піддається на приманку московських попихачів.

Дійсно, як показують числа випозичених в українських бібліотеках книжок, то український читач бере книги Коцюбинсвкого, Франка, Лесі Українки, Нечуя-Левицького, а на силкування „радянських" письменників не звертає уваги.

Це запорука того, що московська отрута не пішла глибоко в народнє тіло. Тільки невеликі гурґки слабодухів піддалися на „лакомство нещасне", а маса української нації відрухово, вищим життєвим розумом, бачить небезпеку й обминає її, де може.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КОТРІ МОЖНА ВЖЕ ЗАМОВЛЯТИ В НАЙБІЛЬШІЙ КНИГАРНІ „СВОБОДИ".

	цнт
Перша Книжечка (Буквар), П. Матвійчука	40
Друга Книжечка (Читанка для II. кляси), М. Матвійчука	45
Трета Книжечка (Читанка для III. кляси), М. Матвійчука	60
Коротка Історія України, І. Крипякевича	50
Мала Історія України, І. Крипякевича	15
Початкова Географія, з багатьома малюнками і картою, написав Степан Рудницький	75
Малий Катехизм християнсько-католицької релігії, уложив о. Іван Рудович	35
Біблійна Історія, старого і нового завіта, о. д-ра Ярослава Левицького	85
Коротка Історія Біблійна старого і нового завіта, уложив о. д-р Я. Левицький	75
Шкільний Співанник, Ф. Колесси	75
Засвистали Козаченьки, народний співанник з нотами і малюнками	65

Повищі книжки можна набути в книгарні Свободи. Сих книжок маємо тільки по кілька примірників.

"SVOBODA"
81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

Василь Стефаник.

СИНИ*)

Присвячую мойому другові Левкові Бачинському.

Старий Максим волочив яру пшеницю кіньми добрими, молодими. Борони літали по землі, як пера. Максим кинув капелюх на рілю, сорочка розіпнялася і впала аж на плечі. Хмара куряви зпід борін засипала його сивий чупер на голові і на грудях. Він галасував, лютився, а люде з сусідних нив говорили до себе:

— Старий пес, усе лютий, але молоді коні ще міцно тримає; богатир, із замолоду добре годований, та втратив обох синів і від тогди все кричит і на поли і в селі.

Максим спер коні.

— Старі кости, як стара верба: на вогонь добрі, а з кіньми бігати ні до чого. Як ноги погинаютси коло коний, а в даници подаютси, то такі ноги, най не кажу, що варт. Лізь, діду, на піч, пора вже прийшла.

То він потряс сивою головою попід чорні кінські гриви та кричав дальше:

— Та на піч, брьи, я ще годен вілізти, але ніч студена, облупана. Образи на стінах почорніли, а світі дивлютси на пусту хату, як голодні пси. Стара ціле жите обтикала їх бервінком та васильком та голуби перед ними золотила, аби ласкаві були, аби хата ясна була, аби діти росли. Та хоть їх богато, а всі вони до нічого, світці. Синів нема, стару запорпав у землю, а ви, боги, мусите вібачити за бервінок — було ліпше дбати... Ану, звіздочолий, поки нам Бог назначив, берімси, брьи, до цеі землі.

І ходили вони з одного кінця ниви на другий, затулені курявою, а борони кусали землю, ґаркотіли, роздрапували її, аби зернови вчинити мягке ложе.

— Ти, Босаку, ти не є жаден кінь, ти пес, ти всі плечі мені обгриз, знак на знакови, скусав, а скусав. Не сіпай хоть ти мене, бо так ні жите насіпало, що ледви на ногах стою. Я тобі досвіта сиплю овес, ще сам нічого не ївши; я тебе вічісую; я тебе старими слозами поливаю, а ти кусаєш. Звіздочолий у мене чоловік: він чорними очима за мнов водит; він мене жьилує; він свойов гривов обтирає дідові сьльози; а ти, поганий, серца не маєш. Ще недавно ти цілий жмут мойого волося вірвав і пустив під ноги в гній. Так не належит робити, бо хоть ти дуже красний кінь, але зате поганий. Жидам тебе не можу продати, але якби прийшов до мене світий Юрій, то бігме, подарувавбим ті, абис з ним ішов змиї розбивати; робити землю ти не здатний, бо в тобі спокою нема.

То він слинив пальці, вимивав рану на плечах та присипав порохом.

— Гей, коні, ідім, ідім...

А борони притихали, земля подавалася, розсипувалася. Максимові ноги чули під собою мягкість, ту мягкість, яка дуже рідко гостить у душі мужика; земля дає йому ту мягкість і за те він її так любить. І як він закидав жменею зерно, то приповідав: колисочку я вам постелив мягеньку, ростіт до неба.

Максим успокоююався, не кричав уже та нагло задержав коні.

— Та якого дідька болиш, ти стара корсо, хрупаєш у кождім замку, кривуле?

То він оглянувся позад себе та побачив попри борони нитку червоної крови і сів.

— Скло залізло, матері твої! тепер волочи, а ниви недоробленої не лишиш, хіба си розскочиш у кусні. А ти, небого ниво, малий спасибіг будеш мати з цеї старої крови, бо стара кров, як старий гній, ніц не родит: мені утрата, а тобі ніякого зиску.

Криваючи, він випряг коні, повів до воза та наклав перед них сіна.

— Ти, сонце, не захмурюйси на старого, що за борзо робит полудне; старий не має чим ходити...

Він витяг з торби хліб, солонину та фляшку і вимивав рану горівкою; потім відірвав кавалок рукава, завив ногу і завязав мотузом від міха.

— Тепер або боли, або переставай, або як хочеш, а волочити таки будеш.

Напився горівки, взяв хліб, кусав його та наново сердитий вигукував:

— Це хліб? ним лиш коня жидівського чиеати, бо на добрім кони шкіру зідре. Приходят до мене роєм ті підкьопані*): Діду, — кажут — ми вам печи будемо, прати будемо, запишіт нам поля. — Ці подерті суки гадают, що я їм поле тримав? Як умру, то най на моїм поли чічки ростут та най своїми маленькими головами кажут Отченаш за діда.

Зі злости шпурнув хлібом далеко на рілю.

— Зуби здріґаютси від цего макуха; пиймо, Максимку, горівки, вона гладко йде...

— Мой, мовчи, не гавкай над мойов головов; кому взьивси співати? Оцему обдертому та обгризеному дідови? Лети собі гет до неба, скажи свому богови, що най не посилає мені дурну птаху з співом, бо як він такий моцний, най мені пішле моїх синів. Бо ізза его волі я лишивси сам на всі земли. Най твій бог співанками мене не гудит, забирайси!

І він кинув грудкою землі в жайворонка та жайворонок ще краще почав співати над його головою і не хотів летіти до Бога.

— Ти, пташку, ти ніц а ніц не розумієш. Як мій малий Іван вганяв за тобою, аби тебе ймити; як шукав твого гнізда по межах та грав на сопівці, то ти тогди, пташко, розумно робила, шос співала, так треба було робити. Твій спів і Іванова сопівка ішли низом, а поверх вас сонце і всі ви сипали божий глас і надо мнов і над блискучими плугами і над всім миром веселим. А крізь сонце Бог, як крізь золоте сито, обсипав нас ясностев і вся земля і всі люди віблискували золотом. Так то сонце розчьинило весну на земли, як у великім корита...

— А з того корита ми брали колачі, а колачі стояли перед музиками, а молоді в квітках любилися і ішли до шлюбу і котиласи весна, як море, як потопа; та тогди, пташко, твій спів спливав в моє серце, як різка вода в новий збанок...

— Ідиж собі, пташко, в ті краї, де ще колачів не забрали, а дітей не порізали.

Обома руками взяв він свою сиву голову тай схилив до землі.

— Стид тобі, сивий волосе, стидайси, що приповідаєш та прислівуєш, як плаксива баба, бо нічо вже тобі на цім світі не поможе...

— Ех, сини мої, сини мої, де ваші голови покладені?! Не землю всю, але душу бим продав, абим кровавими ногами зайшов до вашого гробу. Господи, брешут золоті книги по церквах, що ти мав сина, брешут, шос мав! Ти свого воскресив, кажут. А я тобі не кажу: воскреси їх, я тобі кажу: покажи гроби, най я ляжу коло них. Ти видиш цілий світ, але над моїми гробами ти отемнів...

— Най тобі оца синя баня так потріскає, як моє серце...

— Та прийдіт котра до старого; ніби ви їх не обіймали моїх синів та не лягали в білу постіль? Та вони були, як дуби кучеряві... Та принеси на руках байстритко, не встидайси, приходи. Дід тобі всі коверці під ноги підкине, а байструкові порубає все полотно найтонше на пелінки. Бо ти ходиш без вінка та плачеш від наруги.

І дід здоймив обі руки вгору й кликав ними до цілого світа:

— Ходи, невісточко, ходи до тата, нам попа не треба!

Голосно заридав, приляг до землі і нею, як хустиною обтирав сльози і почорнів. Та ще благав дальше:

— Або приходи хоть ти, коханко, без дитини та на твої шиї я вздрю его руки, а на твоїх губах зачервоніют его губи, а з твоїх очий, як з глибокої кирниці, я віловлю его очи і сховаю їх в моє серце, як у коробку. Я, як пес, занюхаю его чупер на твої долоні... Коханко, приходи і ратуй старого.

— Ти ще є на світі, а їх нема жадного, то найдіт дорогу до мене та принесіт вість. Насипте студеної роси на мій сивий волос, бо він мене пече кождий, як розжарений дріт. Моя голова палитси від того вогню.

І рвав з голови сиве волосся та кидав на землю.

— Сиве волосе, пали землю, я не годен вже тебе двигати.

До решти обезсилений приляг до землі і лежав довго мовчки, а потім лаґідно розказував:

— Послідний раз прийшов Андрій: він був у мене вчений. Тату, каже, тепер ідемо воювати за Україну. — За яку Україну? — А він підоймив шаблев груду землі тай каже: Оце Україна, а тут — і справив шаблев у груди — отут її кров; землю нашу ідем від ворога відбирати. Дайте мені, каже, білу сорочку, дайте чистої води, абим обмивси тай бувайте здорові. — Як та его шабля блиснула тай мене засліпила. Сину, кажу, та є ще в мене менший від тебе Іван, бери і его на це діло; він дужий, най вас обох закопаю у цу нашу землю, аби воріг з цего коріння її не віторгав у свій бік. — Добре, каже, тату, підемо оба. — Та як це стара вчула, то я зараз видів, що смерть обвиласи коло неї білим рантухом. Я подавси до порога, бом чув, що її очи віпали і покотилися як мертве каміне по земли. Так мені здавалоси, але світло на її чолі вже погасло...

— А рано вони оба виходили, а стара сперласи на ворота, та не говорила, але так здалека дивиласи, як з неба. А як я їх скидав на колії, том казав: Андрію, Іване, взад не йдіт, за мене паметайте, бо я сам, ваша мама на воротях умерла...

До самого вечера Максим водив коні по ниві та не кричав уже, геть замовк. Діти, що вівці гнали; люде, що плугами попри нього дзвонили, з ляку не поздоровляли його. Замазаний грязюкою, обдертий, кривий, він неначе западався в землю.

Пізним вечером, як Максим пообходив корови та коні та подоїв вівці, увійшов до хати.

— Ти, небого, геть затихла, замертвіла, якби в тебе хто ніж упхав, не годнас слова сказати... Та я в тобі ще розгрібу трохи вогню...

Він зварив кулешу, убрав білу сорочку, повечеряв і затих. Потім прикляк до землі і молився:

— А ти, Мати Божа, будь мойов ґаздинев; ти з своїм сином по середині, а коло тебе Андрій та Іван по боках... Ти дала сина одного, а я двох.

*) Зі збірки: „Земля".

*) Підтьопані.

ДРУКАРНЯ

У. НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДА"

виконує старанно, дешево і на час всякі друкарські роботи як:

СТАТУТИ, ПРОГРАМИ І ТІКЕТИ НА КОНЦЕРТИ, ПРЕДСТАВЛЕННЯ, ПІКНІКИ І БАЛІ, ЯК ТАКОЖ КОВЕРТИ І ЛИСТОВІ ПАПЕРИ ДЛЯ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СЕСТРИЦТВ.

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЩО ДРУКУВАТИ В ГАЗЕТІ?

Зприводу подорожних описів д-ра Скегара вивязалася в „Свободі" дискусія, яка властиво зміряє до того, що є цікавим для читачів нашого органу.

Я є за таке описування подорожей, бо це є інтересне й поучаюче. Щобільше, я думаю, що редакція „Свободи" зробила би добре діло, коли би передруковувала такі описи з давних часів. Я я певен, що наші люди прочитали би з великим заінтересованням спомини з подорожі Ульріха Вердума, секретаря французького амбасадора Пальміе, котрий перебував у 17 віці в Польщі й якийсь час у Галичині. Старокраєві наші ґазети передають тепер його описи нашої землі. І те є цікаве, що він пише про Збараж, Тернопіль, Купчинці, Бережани і інші наші міста. Він описав наші ріки, як називаються і звідки випливають і нашу територію з її населенням. Згадуючи, примiром, за Купчинці, каже, що місто спалив ґенерал Хмельницький, а пізніше Москалі а втрете Татари.

Річ ясна, що такі описи можуть одному подобатись, а другому ні. Читачі можуть щодо цього мати й висказувати свої думки. Тільки при критиці завважив я одну хибу, а саме: читачі дуже часто повторюють те, що вже другий завважив. Примiром гром. Яворський відповів дуже добре й річево гром. Зінюкови. Тому без потреби повторяти те, що написав гром. Яворський. Можна написати до редакції листа й заявити їй, що погоджуємося з якоюсь висловленою вже думкою, але повторяти тесаме й вимагати це друкувати, річ зайва.

Далі думаю, що було би добре, щоби „Свобода" передруковувала деякі цікаві повісти чи спомини. Правда, дехто скаже, що таку книжку можна собі купити. Та тут треба числитися з дійсним станом, себто тим, що в нас є ще дуже мало людей, котрі відчувають потребу куповання книжки. Але можна їх заохотити до куповання книжок в той спосіб, що передруковуватимемо дещо з тих книжок

в той спосіб, що передруковуватимемо дещо з тих книжок у газеті.

До таких книжок, які можна би з користю передруковувати в „Свободі", зачисляю книжки, в яких описується все те, що є звязане з нашою недавною державністю. Такою книжкою є, приміром, спомини д-ра Андрія Чайковського „Чорні грядки". Там він каже, що пише ті спомини кровю серця та звертає увагу, що нам не треба закривати з нашого минулого нічого, навіть наших особистих хиб і помилок, бо в той спосіб скорше загоїмо рани, коли не будемо затаювати того, що було в нас недоброго.

З тої книжки пізнаємо, що були одні, котрі з вірою і посвятою боролися, а другі приглядалися з боку і критикували. Хай про те читають наші люди і хай тепер завчасу стараються усувати наші хиби.

Я прошу редакцію „Свободи", щоби ті спомини передрукувала.

Хочу ще зазначити, що я не є проти того, щоби наші читачі не дописували до ґазети. Нам треба вчитися забирати голос у ріжних справах. Тільки треба добре обдумати те, що пишеться.

І. Ворона,
Провіденс, Р. Ай.

НОВИНА! ШИКАҐО І ОКОЛИЦЯ! НОВИНА!

ДОВОДИТЬСЯ ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА ШАНОВНОГО ГРОМАДЯНСТВА МІСТА ШИКАҐО І ОКОЛИЦЬ, ДО ВСІХ БУВШИХ ТАНЦЮРИСТІВ ШКОЛИ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТАНКУ, ЩО ВЖЕ ВИНАЙМЛЕНО НА ВЕЛИКИЙ ВИСТУП САЛЮ

ШИКАҐО СІВІК ОПЕРА

НА ДЕНЬ 8-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1931 РОКУ

І ВЖЕ ПОЧАЛИСЯ ПРИГОТОВАННЯ ДО ВЕЛИКОГО ВИСТУПУ НА НАЙБІЛЬШІЙ СЦЕНІ В ШИКАҐО, НА ЯКІЙ МАЄ ВИСТУПИТИ ПОВЕРХ 500 ТАНЦЮРИСТІВ.

З тої нагоди Школа Українського Національного Танку звертається до всього українського загалу, всіх українських організацій та їх провідників, організаторів, священиків, дякоучителів Рідних Шкіл, діріґентів хорів, торговців, Січей, жіночих товариств, драматичних гуртків, запомогових товариств та їх урядників, політичні клюби і всіх редакторів українських часописів на еміґрації, щоб допомогли по можности своїх сил, як морально, так і матеріяльно, щоб цей виступ удався для добра української справи успішно.

Нюйорські Українці вже доказали, виводячи на найбільшу сцену в світі Метрополитан Опера Гавз 500 танцюристів перед американський культурний світ, що принесло велику славу для них і цілого українського народу, тому мешканці міста Шикаго і околиці не повинні лишитися позаду, а піти слідом за Ню Йорком, доказуючи, що й вони розуміють вагу так великої праці.

Найбільшою допомогою для сего великого виступу буде вписування дітей до Школи Українського Національного Танку, яких потрібно 500.

З ОГЛЯДУ НА СЕЙ ВЕЛИКИЙ ВИСТУП І ТЯЖКІ ЧАСИ ШКОЛА ДАЄ

ВЕЛИКУ ЗНИЖКУ І ДУЖЕ ДОГІДНІ УМОВИ

Наука вже розпочалась і провадиться покищо в Головній Школі Українського Національного Танку при 2008 В. Шикаго Еве., а від дня 1-го вересня наука буде провадитись нормально по всіх товариствах, котрі будуть мати своїх учнів.

УЧНІВ ПРИЙМАЄТЬСЯ НА КУРСИ:

а) Перший — для тих, що ще неучилися танцювати;
б) Другий — для тих, що вже кінчали перший курс;
в) Спеціяльний курс для всіх старших хлопців, що не мають можливости цілого курсу кінчати а хотіли би виступити в Опері — курс двох головних танків „Запорожський Герц" і „Аркан коломийський". Для того курсу є спеціяльні умови.

По всякі інформації проситься голоситись особисто або телефонічно на адресу:

ШКОЛА УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТАНКУ В. АВРАМЕНКА

Phone: Humboldt 4836 2008 W. CHICAGO AVENUE, CHICAGO, ILL.

ТАКОЖ МОЖНА ВПИСУВАТИСЯ В СЛІДУЮЧИХ МІСЦЯХ:

Okley & Rice: в о. Тарнавського і д. Атаманця.
Савт-Сайд: в о. Кузьмака, 4952 S. Paulina St.
Борнсайд: в о. Драпак, 9211 Chauncey Avenu.
Вест Пулман: в Шемердяка, 703 W. 120th St.
Генсон Парк: в Савчина, 2453 N. Marmora Ave.
Ірі: в о. Оляницький, 1944 W. Erie Street.

Білети на великий виступ в Шікаґо Сівік Опері можна вже набувати в головній канцелярії Школи Укр. Нац. Танку і також по всіх місцевих Товариства, по ціні від $1.00 до $5.00.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Василія Вел., від. 229, повідомляє своїх членів, що мітінг відбудетьс я20 вересня. Проситься усіх членів явитись, бо маємо важні справи до полагодження. Напоминається всіх членів, щоби заплатили свою вкладку, бо хто не заплатить, буде суспендований. — Н. Тарас, предс.; П. Дочич, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ПОЧТОВИХ МАРОК УКРАЛИ НА 726,768 ЗОЛ.

Слідство в справі влому до головної почти у Варшаві устійнило, що вломники забрали почтових марок не на 300,000 зол., як зпочатку повідомляли, а на 726,786 зол. Злодії не були фахівцями, бо забрали теж і марки, яких на почті вживають для доплати, а які для них не мають вартости. Досі нікого не арештували. Переводять лише ревізії у продавців марок.

—o—

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ В НЮАРКУ, Н. ДЖ.! ПОЗІР!

ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ 3-та СОТНЯ В НЮАРКУ

:——::——: уряджує :——::——:

ПЕРШУ ФАМІЛІЙНУ

СІЧОВУ ЗАБАВУ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 20-ГО ВЕРЕСНЯ (SEPT.) 1931 РОКУ

В ГАЛИ ПІД Ч. 249 COURT STREET, NEWARK, N. J.

Комітет просить усіх Українців загостити до нас і забавитися з нами по стрілецьки. За добру забаву ручить комітет. На забаві буде приґравати Січова Оркестра, знана вам усім, котра грає концерти що середи на стації W.H.O.M. під проводом тов. Р. Кузьми. 217

Здорові були — **Д. Чорнюк.**

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ЙОНКЕРС, Н. Й. Укр. Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що збори відбудуться в неділю, 20 вересня, точно в годині 2-ій пополудни, в гали Укр. Горож. Клюбу, 29 Джексон ул. Будемо принимати нових членів без оплати вступного. — Н. Чолій, предс.; Гр. Скробач, кас.; В. Мандзій, секр.

— ШІКАҐО, ІЛЛ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 20 вересня, в годині 1-ій пополудни, в гали укр. прав. церкви на Ірі ул. Проситься усіх членів явитись на мітінг, бо є дуже важні справи, а іменно з бувшим касієром. Довгуючих членів проситься явитись на мітінг і вирівнати свої залеглости, або заявити чи будуть дальше платити. Довгуючі члени будуть ссупендовані. — Іван Магас, рек. секр.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 137, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що триквартальний мітінг відбудеться в неділю, 20-го вересня, в годині 2-ій пополудни, в гали парафіяльній при 4-тій улиці. Контрольна комісія здасть звіт за три місяці. Напоминається довгуючих членів, щоби прибули на мітінг і старалися вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Микола Підгайний, предс.; Филимон Сагатий, кас.; Михайло Колодруб, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 20 вересня, там де все. Проситься всіх членів зійтись зараз по Сл. Божій на короткий час і полагодити справи, які є на порядку дня. Пригадується довгуючим, щоби прийшли на сей мітінг і попросили членів, щоби за них можна закладати з бр. каси. бо в противнім разі будуть суспендован.. — Гр. Костик, предс.; Т. Мороз, кас.; П. Саламаха, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 22, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що триквартальний мітінг відбудеться в суботу, 19 вересня, в годині 8-ій ввечір, в гали Народного Дому, 101 Гренд ул. Кождий член обовязково повинен явитись, бо маємо много важних справ до рішення. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Неявившийся член підлягає карі 50 ц., а урядник 1 дол. — Ів. Коптюх, предс.; Михайло Баглай, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Вільна Україна, від. 176, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 19 вересня, в годині 7.30 ввечір, в Укр. Гор. Клюбі, 618 Вест Лакавана вЕеню. Проситься всіх членів постаратись прибути на сі збори, бо є важні справи до полагодження. Рівнож напоминається всіх членів, щоби постарались заплатити свої вкладки на час, бо банк, в котрім товариство тримало гроші, зістав запертий і в товаристві нема грошей. Хто не заплатить до 23 вересня, буде безуслівно суспендований, без огляду чи член хорий. Запомогу хорим членам будеться виплачувати аж тоді, коли в касі будуть гроші. — В. Павлишин, предс.; С. Петрашук, кас.; Р. Рубльовський, секр.

НЮ ҐЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє всіх своїх членів, що збори триквартальні відбудуться в суботу, 19 вересня, в годині 7-ій ввечір, в гали церковній, 127 Парк ул. Проситься всіх членів прибути на час, а довгуючих проситься прийти і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — К. Марущак, предс.; Н. Рошка, кас.; Й. Децембер, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, повідомляє своїх членів, що триквартальний мітінг відбудеться в неділю, 20 вересня, в годині 2-гій пополудни, в гали У. Н. Дому. Проситься членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Вол. Лелет, предс.; Пазина Юсипчук, кас.; Мих. Федорів, фін. секр.

ПЛЕЙНС, ПА., Братство св. Андрея від. 48. У. Н. Союза, повідомляє членів, що мітінг відбудеться дня 20. Вересня 1931 в Нагребецького при Рівер Стріт, Плейнс, Па. точно о год. 2-ій пополудни. Контрольори мають порахувати книжки і здати справоздання. Ст. Корбовничак пред.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Бр. св. Ґеорґія, від. 239, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 20-го вересня, в годині 1-шій пополудни, в домі Укр. Нмер. Горожан, Волод. Сеґінь, секр.

АКРОН, О. Бр. Сош. св. Духа, від. 295, повідомляє, що триквартальний мітінг відбудеться в неділю, 20 вересня, в годині 1-ій пополудни, в гали церковній, 185 Абел і Вашінгтон ул. Обовязком кождого члена є, прибути на сей мітінгш бо маємо дуже важні справи до полагодження. — М. Філяс, предс.; О. Цепко, кас.; П. Славич, секр.

ТАВНТОН, МАСС. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 122, повідомляє, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 20 вересня, в гдоині 12-тій в полудни, в Тов. Гали, 14 Мепел Еве. Кождий член є обовязаний прийти і заплатити свої вкладки. — І. Пашковський, секр.

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, повідомляє, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 20 вересня, в годині 1-ій пополудни, в Юніон Гал, ч. салі 4, другий поверх. Кождий член має явитись на мітінгу і заплатити свою вкладку. Довгуючим членам пригадується, щоби вирівнали свої залеглости в як найкоротшім часі, бо в противнім разі будуть вуспендовані. — Стефан Глинянський, рек. секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 73, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що триквартальний мітінг відбудеться в неділю, 20 вересня, в годині 10-тій рано, в гали під ч. 1929 Вестмінстер ул. На той мітінг повинні явитися всі члени, бо є важні справи до полагодження. Буде звіт контр. комісії і інші справи. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Д. Лободяк, предс.; М. Свідер, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє всіх своїх членів, що дальше мітінги будуть відбуватись в неділю, сього місяця 20 вересня, в годині 1-ій пополудни, в Укр. Домі, 847 Норт Френклін ул. Проситься всіх членів прибути на цей мітінг, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих проситься вирівнати свої залеглости сього мітінгу. — Р. Карбівник, предс.; П. Семків, кас.; Ілько Савчин, секр.

КЛІВЛЕНД, О., Жіноче Тов. „Згода" від. 358. У. Н. Союза, повідомляє своїх членкиць, що місячні збори відбудуться в Неділю 20. вер. о год. 1. по полудни в У. Н. Домі. Проситься всіх членкиць прийти на означений час. Уряд Тов. „Згода"

УЧІТЬСЯ

Знання це скарб, це маєток, якого ніщо не знищить, а який кождому завсіди стане в пригоді.

За людьми, що знають є попит, а з тими, що не знають, ніхто не числиться.

Щоби дати змогу нашим людям доповнити їх знання і дещо доброго легким і вигідним способом навчитись, Українська Торговельна Школа в Шікаго зачне з початком жовтня кілька пожиточних курсів, яких много разів домагався наш загал. Кождий Українець або Українка може вписатись на один з тих курсів. Зачнемо такі курси:

1. КУРС ПРАКТИЧНИХ РАХУНКІВ.

Той курс буде тревати 3 місяці. Оплата 5 долярів. В тім курсі, який є приступний для кождого, навчимо добре рахунків. Покажемо легкі способи додавання, віднимання, множення і ділення, дальше перейдемо дроби, а також міри, ваги і т. п. Дуже цікаві будуть лекції про скорочене множення, так, що Ви з памяти скорше будете рахувати, як другий на папері. Хто скінчить той курс, то вже ніколи в цілім своїм життю не буде мати клопоту з рахунками. Малу оплату відібете вже в скорім часі при закупнах.

2. КУРС РАХУНКІВ І КНИГОВОДСТВА.

Той курс буде тревати 6 місяців. Оплата 10 долярів. В тім курсі наперед перейдемо всі правила і засади числення, а відтак навчимо докладно книговодства і то так поодинчого і подвійного. Нема пожиточнішої науки як книговодство. Воно всюди потрібне. Навіть там, де вже працюєте, можете дістати о много кращу роботу, коли довідаються, що Ви знаєте книговодство. Але головно всі урядники, або кандидати на урядників брацтв, товариств, церков, орґанізацій, кооператив і т. п., повинні конче взяти той курс рахунків і книговодства. Світ поступає вперед і загал вимагає, щоби урядники в товариствах розумілись на книговодстві і діловодстві. Возьміть той курс і не дайте причини кому до закиду. Знання книговодства усуне много непорозумінь, причиниться до солідности, порядку, а тим самим згоди, а через то піднесе значно наші товариства, громади і організації. Безперечно того, що буде розуміти книговодство, скорше покличуть до проводу. Наука і знання принесе не лише користь, але й честь.

3. ОДНОРІЧНИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ КУРС ДЛЯ БИЗНЕСМЕНІВ.

Дотепер наука в Укр. Торг. Школі тревала 4 роки. Однак цей час є за довгий для бизнесменів, які хотіли б як найскорше використати науку і вказівки, подавані в торговельних курсах в їх власних бизнесах. Тому рішено подати для бизнесменів всю чотиролітну науку в 1-ім році. Віримо, що наші бизнесмени радо привитають то рішення і всі скористають з нагоди. В цім курсі подамо 22 предмети, около 400 лекцій зі всіх галузей торговельного знання. Наука обіймає способи продавання, оголошення, системи збільшення продажи, купецьку психольоґію, економію, товарознавство, книговодство, кредит, право, уклад стору, оборот товарів, і много, много інших. Курсанти можуть здавати іспити в цили одержання свідоцтва, або можуть не здавати іспитів, лише брати лекції для власних інформацій і ужитку. Оплата виносить $25 за всі виклади. Більше не треба на ніщо докладати ані цента.

4. ДВОРІЧНІ ТОРГОВЕЛЬНІ КУРСИ.

Наука в тих курсах така сама як в однорічнім курсі, лише розложена на 2 роки. Ті курси призначені для тих, що не можуть посвятити много часу на науку, або не мають достаточного приготування. Вони призначені для тих, що хочуть колись отворити свій власний стор, або працювати в сторі чи тут чи в старім краю. До приняття вимагане лише знання читання і писання. Оплата виносить 25 долярів одноразово, або в 4-ох піврічних ратах по 8 долярів. Це є правильний торговельний курс. Многі вже покінчили його, многі беруть його тепер. Ми віримо, що хто возьме той дворічний курс торговельного знання, то він його зверне на певну і легку дорогу життя. В бизнесі є гроші, лише треба знати, як до бизнесу братися.

5. НАУКА АНҐЛІЙСЬКОЇ МОВИ.

Для тих, що не знають анґлійської мови або знають її лише трохи, Укр. Торг. Школа зачне знова

КУРС АНҐЛІЙСЬКОЇ МОВИ.

Наука треває 1 рік. Розложена на 2 піврічні курси. Оплата по 5 долярів за кождий піврічний курс. Неодин знає трохи анґлійську мову в розговорі, але не знає читати ані писати. Тим радимо взяти той курс а також тим, що ще нічого не знають по анґлійськи або дуже мало. Ми маємо кілька сот признань навіть від тих, що брали вечірні курси, але просто кажуть, що доперва з наших викладів порозуміли анґлійську мову. Неодин каже, що наш курс так його вчить начеб мав свого вчителя в своїй хаті. Усьо є легке, тому що розясняємо в рідній мові. Кождому, що того зажадає, вишлемо признання учасників курсів з поданням імен і адресів на доказ, що ми не хвалимось, але так пишуть ті, що брали або беруть курси анґлійської мови.

Усі ті курси подаємо письменно, почтою, в українській мові. Ще інші курси виготовляються. Наш загал дуже полюбив спосіб навчання Української Торговельної Школи і це є причиною зросту Школи. З курсів користають всі Українці, походячі з Західної України, з Великої України, з Буковини, з Закарпаття. Мило нам зазначити, що з Великої України маємо дуже великий процент курсантів. Наші виклади йдуть до всіх закутин Зл. Держав і Канади, а також до Галичини, Волині, Мексика, а навіть Арґентини. Наші найбільші і всім знані бизнесмени, священики, робітники, фармері, учителі, брали або беруть ріжні наші курси і за 6 літ існовання Школи не було ані одного слова невдоволення, а за то маємо тисячі признань, які можна наочно переглянути. Ще один доказ: Коли другі ученики скінчать свої книжки то продають їх за безцін. А наші курсанти не продадуть своїх викладів за ніяку ціну. Видко, як їх цінять.

Громадяни! Користайте з нагоди і впишіться на той курс, який Вам найпотрібніший. Можна вписатись лише на один курс з виїмкою анґлійської мови, яку можна брати рівночасно з іншим курсом. Ми дали таку малу оплату, пересічно по 8 до 10 центів за лекцію, щоби міг користати з науки і набіднійший. Такої низької оплати не знайдете в цілім світі, однак голосіться скоро, щоби апевнити собі місце. На кождий курс приймаємо не більше, як по 250 учасників. Тому вишліть своє зголошення сейчас.

—— Ужийте той купон. Що непотрібне, перечеркніть. ——

Заряд Укр. Торг. Школи.

Я хочу вписатися на Курс Практ. Рахунків і залучаю 5 дол. яко повну оплату.

Я хочу вписатись на Курс Рахунків і книговодства і залучаю 10 дол. яко повну оплату.

Я хочу вписатись на Однорічний Торговельний Курс і залучаю 25 дол. яко повну оплату.

Я хочу вписатись на Дворічний Торг. Курс і залучаю 25 дол. яко повну оплату, або 8 дол. яко першу рату.

Я хочу вписатись на Курс англ. мови і залучаю 10 дол. за оба курси або 5 дол за 1-ший курс.

Імя і назвиско ....

Докладна адреса ....

Зголошення шліть на адресу:

UKRAINIAN COMMERCIAL SCHOOL

1434 N. LEAMINGTON AVE., CHICAGO, ILL.

Д-р А. Т. Кібзей.

ДЕЩО З МЕДИЦИНИ

(19)

Лікування. Розпізнати золзи зпочатку є дуже тяжко. Тільки бактеріольоґ може через досліди бактерій напевно розпізнати сю недугу. Спеціяльного ліку на золзи нема, крім щепанки, що в деяких випадках показалась успішною. Найліпше є хоронитися від тої заразы. Звірята, заражені золзами, треба зараз убивати і ціле обійстя докладно вичистити. Ті, що доглядають людей, недужих на золзи, мусять бути дуже обережні, щоб не заразитися. Білля й одіння хорих, що вмерли на золзи, треба спалити або добре виварити. Рани осіб, хорих на хронічні золзи, треба протинати, чистити і дезинфекціонувати.

XVI. Мотилиця. (Anthrax)

Є це гостра заразлива недуга, спричинена бактеріями мотилиці. Занепадають на неї люди, що працюють при сортованню вовни або шкіри; дуже рідко проявляється вона також у різників. Найбільше випадків тої недуги занотовано в Росії та у людей, що перебирають або прилагоджують імпортовану з Росії вовну. Також у Франції ця недуга добре звісна.

Прояви; Мотилиця проявляється головно у двох формах, а саме висипкою по шкірі і гниючими болякамн по тілі або атакуючи легені та віддихову систему чоловіка.

Недуга зачинається звичайно сверблениям шиї, рамен і рук, що мали стичність з вовною або шкірами. По кількох днях появляються в тих місцях боляки; тіло напухає і шкіра виглядає так, начеб це була недуга рожі. Але боляки ті ніколи не набирають нарви або гною. При тім чоловік дуже ослабає, час до часу ригає й омліває. Горячка підноситься високо. Чоловік занепадає на силах, хоч притомний аж до смерти. Коли недуги не лікується, то хорий гине звичайно в часі від 3 до 5 днів по перших проявах.

Найбільший відсоток, а саме 25 на 100, умирає на мотилицю тих, що у них висипка показалася спершу на лици. Коли висипка виступила на інших частях тіла, то смертельність є менша, всього 5 на 100.

Мотилиця може захопити легені через вдихування. Звичайно чіпається вона робітників, що сортують вовну. Прояви цеї недуги показуються дуже скоро приспішеним віддихом, болями в грудях, скорим і слабим живчиком, страшенним ослабленням тіла. При тім звичайно наступає запалення віддихових рурок, кашель та спльовування неначе шумовини з горла. Дальше легені запухають. Наступає загальне закаження і конвульсії, а навіть маячіння без памяти. Смерть наступає на протязі одного до трох днів.

Мотилиця може заатакувати також горло і кишки, але це дуже рідко.

Лікування відбувається відповідно до проявів недуги. Боляки та всякі опухнення треба прорізувати. Запускається під шкіру також спеціяльну сироватку. Мотилиця, що захоплює легені, є майже невилічима. Треває так коротко, що нема часу її лікувавти.

XVII. Проказа. (Leprosy).

Проказа — це стара заразлива недуга, яку спричинюють осібні бактерії, що чіпаються тільки чоловіка, а ніколи звірят. Істнування бактерій прокази відкрив Гансен в р. 1871. Вони перебувають залюбки в боляках прокаженої особи, в клітинах її тіла, в печінці, в селезінці, в шкірі, в калі і т. д.

Про недуґу прокази часто згадується в старинній літературі Сходу, особливо в біблії. Але недуга ця не обмежується тільки до теплих країв. Були випадки прокази навіть у таких холодних краях як Норвеґія та Ісляндія. Однак найчастіше лютує вона в Індії і Китаю. Колись була вона розповсюднена по цілому світі.

(Дальше буде).

Мама (до свого малого синка, який сказав неправду): Чи ти знаєш, що діється з малими хлопцями, які говорять неправду?

Хлопець: Знаю, мамо! Вони їздять за половину ціни на залізницях.

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!

УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО ЖЕРЕБЕЦЬКА ЛЮБОВ
відділ 144 Українського Народного Союза,

:——::——: уряджує :——::——:

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 19-ГО ВЕРЕСНЯ (SEPT.) 1931 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ,
(MANHATTAN LYCEUM)

66-68 EAST 4th STREET, NEW YORK, N. Y.

Початок в годині 7-мій ввечір. — Вступ 50 центів.

Музика під проводом М. Сербинського (Jazz Band).

На бали будеться принимати членів без вступного як до Товариства так і до Укр. Народ. Союза. 217-8

НОВІ ТЕАТРАЛЬНІ ТВОРИ

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ СВОБОДИ.

ПІДГІРЯНЕ, Мельодрама на 3 дії (9 осіб)	25 ц.
ЗГІДЛИВЕ ПОДРУЖЖА, комедія на одну дію. (4 особи)	15 ц.
ЛЮДСЬКІ ЯЗИКИ, комедія на одну дію. (7 осіб)	20 ц.
МАНІВЦЯМИ, трагікомедія на 3 дії, з канадійського життя (8 осіб)	30 ц.
АМЕРИКАНКА, комедія на 3 дії. (7 осіб)	35 ц.
ГРАФ фон ГАБЕНІКС, комедія на 2 дії. (9 осіб)	20 ц.
ГАРНА ГРІШНИЦЯ, трагіфарс на 2 дії. (4 особи)	20 ц.
ВУЙКО З АМЕРИКИ, комедія на 1. дію. (5 осіб)	25 ц.
ЗАЗДРІСНІ, комедія на 2 дії, П. Франка (5 осіб)	[illegible]
РАДНИК ЗАРУЧИВСЯ, комедія в 5-тьох актах, В. Будзиновського (15 осіб)	[illegible]
РАБИ, комедія на 4 дії, О. Турянського (20 осіб)	40 ц.

Належитість разом з замовленням слати на адресу:

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIAN CHOIR PLEASING ON AIR.

Fine Concert Given by Sts. Peter and Paul Group Under Professor Hwozdovich.

The choir of Sts. Peter and Paul Ukrainian church gave an interesting concert in a broadcast between 7 and 7:30 o'clock last evening over station WICC at Bridgeport. The choir was under the direction of Professor Roman Hwozdovich. The first number was "Glory Be to God" by the mixed choir, followed by "Our Father by the entire group. "Our Mother of Pachio" was rendered as a duet by Peter Klanko and Paul Dripchak. "Over the White Plains" was rendered by the chorus of mixed voices. "The Trap of the Kossack" was rendered by the entire group with incidental solo by Olena Horbal. "The Faith of the Soldiers" was the next number by the entire choir. "Song of the Birch" was was rendered by a group of tenors and sopranos. Miss Horbal rendered a pleasing incidental solo for the next number "The Wind," which the entire group sang. "The Gay Cuckoo" and "High Mountains" were then rendered in chorus. The broadcast was concluded with an address in the Ukrainian language by Professor Hwozdovich. Telephone calls and telegrams from various cities in the state flooded the station after the broadcast, but because of the time, request numbers could not be rendered. The request numbers will be played at the next broadcast by the choir.

(The Evening Sentinel, Ansonia, Con., Sept. 14, 1931).

—o—

MORE TROUBLE IN THE UKRAINE.

Revival of Sabotage.

DANGER OF POLISH REPRISALS.

Urgent Need for Action by the League.

(From our own Correspondent.)

Berlin, Tuesday.

According to the Warsaw correspondent of the "Vossiche Zeitung," there has been a revival of "sabotage" in the Ukraine. A Post Office van was attacked by seven men near Colomea. The policeman who acted as the armed guard was killed. The telephone and telegraph wires at Drohobycz and Boryslaw were severed and the telegraph poles cut down and laid across the road. No trace has been found of the murderer of the Polish deputy Holowko, who was, by the way, not both stabbed and shot, as stated in my message yesterday, but only shot.

The tone of the Polish press is very menacing, and there seems to be some danger that collective reprisals will be taken, especially if the unknown offenders are not caught. So far there is no evidence to show that either the murder of Holowko or the two acts of sabotage reported since then were committed by Ukrainians. At the same time, the acts of sabotage are all of a kind that must throw the gravest suspicion on the Uwo (the secret Ukrainian military organisation).

It will be remembered that last year the telephone and telegraph wires around Lemberg were cut and a Post Office van was also attacked, and although there seems to have been no definite proof there can be little doubt that these things were done by the Uwo. There has for some time past been considerable anxiety amongst the Ukrainian Nationalist leaders lest some of the younger firebrands should get out of hand. The situation in Eastern Galicia has been very tense of late, and there can be little doubt that belief in violence has grown amongst the younger generation, largely as a result of last year's "pacification" and because of the failure of all the representations made to the League at Geneva, and also because of the terrible oppression that, instead of getting any better, has been growing worse during the last two months.

"Pacification" Threat.

The murder of Holowko and the revival of sabotage are a calamitous prelude to the meeting of the League. It is difficult to see how an even much more far reaching calamity will be everted except at Geneva. Poles and Ukrainians again face one another in harsh antagonism, and the tragic sequence of reprisals and counterreprisals is resumed. There is even talk of another "pacification," in which so many innocent people suffered.

But the intervention of the League, which in any case is long everdue, may yet save the Ukraine, Poland and Eastern Europe.

(The Manchester Guardian, Wednesday, September 2, 1931).

—o—

EASTERN EUROPEAN MINORITIES.

Committee of Three to be Called.

LORD CECIL'S ACTION.

Yesterday's Proceedings at Geneva.

(From our own Correspondent.)

Geneva, Wednesday.

The assassination last Saturday of the vice president of the Polish Government party, Holowko, which was immediately attributed by the Polish authorities to the Ukrainians, has made a distressing impression on the Ukrainian representatives here, who immediately issued a statement saying that it is impossible to know whether there was a political motive, but that all violent methods are wholeheartedly deplored by the Ukrainian leaders. As your Berlin correspondent has already pointed out, Holowko was specially concerned with the relations of Poles and Ukrainians. He was by no means unpopular, and was the least likely victim in so far as the Ukrainians are concerned.

As there still appeared to be some doubt in certain quarters with regard to the Committee of Three, of which Mr. Henderson was chairman, and which met in London last March to consider the case of the Ukrainian minorities in Poland, I obtained to-day a statement from Lord Cecil on the subject. Lord Cecil proposes himself to represent the British Government on the Committee, thus succeeding Mr. Henderson as chairman. He also proposes to convoke the Committee here after consultation with the League secretariat about a suitable date.

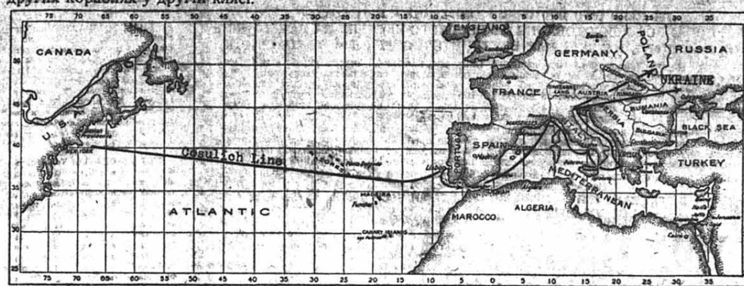
On the other hand, I am reliably informed that M. Piloti (Italy), who is also member of the Committee, considers that the assassination of Holowko has created such a bad atmosphere that it may be better to pass the question over during this meeting of the Council, and one leading Ukrainian to whom I have spoken agrees with this view.

The situation really seems almost hopeless when at any moment the threat of the Polish terror reasserts itself on a slender pretext (and no connection has been proved between the assassination and the Ukrainian organisation so far is know here) and nothing can be done.

(The Manchester Guadrian, Thursday, September 3, 1931).

НОВА ДОРОГА ДО СТАРОГО КРАЮ

Гарна, таньша і вигідніша на найновіших і найкращих кораблях „САТУРНІЯ" і „ВУЛКАНІЯ". На цих кораблях будете мати таку вигоду в ТРЕТІЙ КЛЯСІ, яку тільки можна дістати на других кораблях у другій клясі.

Всі формальности, получені з виїздом, полагоджуємо без клопоту. Хто хоче заощадити гріш, мати чесну обслугу, та відвідати таним коштом РІДНИЙ КРАЙ, хай відноситься писемно або листовно по інформації до:

UKRAINIAN BUREAU of INFORMATION

30 EAST 7th STREET, Tel. ORchard 4-0701. NEW YORK, N. Y.

COSULICH LINE,

17 BATTERY PLACE, Telephone: WHitehall 4-0850, NEW YORK, N. Y.

УВАГА! — ТАВНТОН, МАСС., І ОКОЛИЦЯ!

ТОВ. ім. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА відділ 122 Укр. Нар. Союза

— уряджує —

ОСТАННИЙ ПІКНІК

СЕГО РОКУ

В НЕДІЛЮ, 20 ВЕРЕСНЯ 1931

(SUNDAY, SEPTEMBER 20, 1931)

НА ФАРМІ СТ. ШУРИ.

Початок в годині 2-ій попол.

Музика першорядна.

Вразі непогоди пікнік відбудеться на другу неділю.

Уряд Товариства запрошую українських громадян місцевих і позамісцевих як з Провіденс, Кромптон, Сентрал Фолс, Р. Ай., Бостон, Броктон, Метапан, Масс. Просимо, приїдьте на нашу забаву, ми постараємося наших гостей задоволити.

217 Уряд Товариства.

УСУВАЄ ҐАЗИ.

Ніякий лік так скоро не усуває ґазів і квасів зі шлунка і кишок, як Зеллотон. Вже по вжиттю першої коробки запримітите велику зміну. Зеллотон побуджує і скріплює знеможені органи, регулює шлунок, нирки, печінку і кишки та причиняється до виділювання шкідливих нечистостей з крови. Тисячі перекопалися в успіхах цього ліку. На правильність шлунка нема нічого ліпщого. Ціна $1.00. Замовлення адресуйте так:

ZELLOTONE CHEMICAL CO.,
307 E. 18th St., New York, N. Y.

П О З І Р! П О З І Р!

НОРТГЕМПТОН, ПА. І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ АМАТОРІВ ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ

— відограється —

П Р Е Д С Т А В Л Е Н Н Я

СТРАЙК

сценічний образ в трох діях з життя хліборобів в Галичині, Н. Струтинського.

В НЕДІЛЮ, 20 ВЕРЕСНЯ 1931

(SUNDAY, SEPTEMBER 20, 1931)

В ГАЛИ ПІД У. П. ЦЕРКВОЮ.

Вступ 50 центів.

Режісер А. Потіха.

Проситься всіх Українців з Нортгемптон і околиці до численної участи на таке гарне і поучаюче представлення. 217

Д-Р ЮРІЙ ГРИШКО

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНТИСТ
725 HAMILTON STREET,
ALLENTOWN, PA.
Офісові години: від 9 рано до 8. вечір
Телефон: 2-1855.

DR. N. M. HNATYSHYN

УКР. ЛІКАР-ХІРУРГ
2732 WEST 14th STREET,
CLEVELAND, OHIO.
TEL.: PROSPECT 7597.

НАЙБІЛЬША КНИГАРНЯ В АМЕРИЦІ
„СВОБОДИ"
УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. СОЮЗА
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Вартість Книгарні $18,612.73.
Пишіть по найновіший катальог

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

УКРАЇНСЬКА ГР.-КАТ. ПАРОХІЯ В КАРТИРЕТ, Н. ДЖ.,

пошукує дяко-учителя, котрий мігби провадити діточу школу, хор, уряджувати представлення і концерти.

Зголошення слати до предсідателя парохії:

JOHN L. GINDA,
390 Grant Ave., Carteret, N. J.

ХОЧУ КУПИТИ ФАРМУ 100 акрів або меньшу, рівної землі. Барна на корови цимeнтованою підлогою, або можу взяти на рент за половину. Прошу голоситися і подати ціну фарми на адресу: 217

ANNA DERENISKI,
Sugar Grove, Pa.

ПОРЯДНИЙ ДЯКОУЧИТЕЛЬ прийме взаміну або опорожнене місце при українській кат. парофії. Інтересуючі дякоучителі, або парохії зволять ласкаво зголоситись на адресу: В c/o "Svoboda," P. O. Box 346, Jersey City, N. J. 217

Д-р Н. Я. МИХАЛЕНКО

УКР. ЛІКАР-ХІРУРГ
1718 WEST GIRARD AVENUE,
PHILADELPHIA, PA.
Урядові години: від 9 до 12 рано; 1 до 5 попол. і 7 до 9 вечер.
Telephone: Stevenson 9620.

ФАРМА 80 акрів, при стейтовій дорозі, ліс, ріка, овочевий сад, земля чорна і рівна. Дім і забудовання першої кляси, знаряди; 8 коров, 2 коні, безроги, кури. Тяжко здибати таку добру землю як та. Хто задумує купити добру фарму, нехай прийде оглянути цю. Ціна $7,000, половина готівкою. Голоситись: 217-

A. BANASHEWSKI,
P. O. Box 995, Plainfield, N. J.
Маю кілька дуже таких і добрих ФАРМ на продаж.

НА ПРОДАЖ ФАРМИ В СТЕЙТІ НЮ ЙОРК.

ФАРМА 238 акрів рівної землі, добрі будинки, 20 акрів грубого ліса, 13 коров, 1 бугай і вся машинерія. Ціна сеї фарми $9,000, половина готівкою, а решта на легкі сплати.

ФАРМА 120 акрів рівної землі, добрі будинки, нема стаку Ціна $1,800.

ФАРМА 186 акрів рівної землі, будинки першої кляси, 36 штук худоби, 5 безрог, 85 курей і вся машинерія. Ціна сеї фарми $12,000. Готівкою $5,000, а решта на легкі сплати.

ФАРМА 21 акрів, в самім місточку, великий сад, добрі будинки, 1 корова, 3 ялівки, 100 курей і вся машинерія. Ціна сеї фарми $2,100.

ФАРМА 123 акри, одна і пів милі від міста, 26 штук худоби, 3 коні, 1 безрога, 75 курей і вся машинерія. Ціна сеї фарми $7,000, готівкою $4,000, а решта на легкі сплати.

Маю богато ще інших фарм по ріжних цінах. Хто би собі бажав купити фарму, то прошу звернутися на адресу: 215,7

THEODORE STRYJEK,
65 Southern Ave., Little Falls, N. Y.

ВЖЕ Є УКРАЇНСЬКІ ЦУКОРКИ В АМЕРИЦІ.

Перший раз в Історії Америки прийшли з краю 100% Українські цукорки. А які вони добрі, перший прайз. Замовте і переконаєтесь.

Солодка Історія (пачка)	50 цнт.
Степан, штука	2 цнт.
Тарас, штуки 3 за	5 цнт.
Оксана, штука	1 цнт.
Ірися, штука	1 цнт.

Всі цукорки з гарними взорцями і Українськими написами. Замовте на пробу за одного доляра. Хто хотів би їх розпродувати чи взяти представництво на свою місцевість, то проситься голосити разом з першим замовленням.

S U R M A,
103 Avenue A, New York, N. Y.

Herman Turkel

АДВОКАТ І ДОРАДНИК ПРАВНИЧИЙ
51 Chambers St., New York City
ROOM 723. — TEL. WOrth 2-7880.
ЦИВІЛЬНІ, КРИМІНАЛЬНІ І РОЗВОДОВІ СПРАВИ.
Вироблювання документів, контрактів і полагоджування всяких других легальних справ.
ГОВОРЮ ПО УКРАЇНСЬКИ.

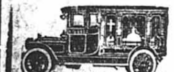
Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
153 AVENUE B,
NEW YORK, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-8625.
Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

Phone: Main 5720.
O. E. MALISKY,
УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ
512 Society for Savings Building,
CLEVELAND, OHIO
Вечерами: 2732 West 14th Street.
Phone: Prospect 7597.

666
ПЛИН або ПАСТИЛЬКИ
усуває біль голови і невральгію в 30 мінутах, здержить простуду в однім дни, малярію в 3-ох днях.
666 МАСТЬ на простуду у дітей.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
Tel.: Orchard 4-2568
NEW YORK CITY
129 E. 7th STREET,

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД В НЮАРКУ І НА ОКОЛИЦЮ.
Ми робимо гарні похорони
ПО $150

Без ріжниці як далекі позамісцевости, кличте нас:
Офіс: 485 AVON AVENUE.
Phone: Terrace 3-8882, або Waverly 2-1636, NEWARK, N. J.

Tel. Yonkers 3002.
Res. Tel. Nepperhan 1119
Памятайте на клич: СВІЙ ДО СВОГО
ІВАН ДУЧИНСЬКИЙ
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
46 WASTINGTON STREET,
YONKERS, N. Y.

В разі нещасливого випадку удайтесь до мене, я Вас обслужу чесно і совісно. — Обслуга в день і в ночи. Автомобілі до винайму на всякі оказії.

ТАРЗАНІВ СИН. (40)

Коракови подобалася дівчина й він почув до неї молодечу приязнь. Він уже не міг лишити її тут, щоб над нею знущався шейк. Тепер хлопець задумався, що робити з дівчиною й як її влаштувати так, щоб вона не терпіла дальших мук. Та як він може її взяти в джунґлі, де вона буде боятися дикого життя? Корак почув, як дівчина доторкнулася його плеча своєю легкою рукою. Він побачив, що на її віях бреніли сльози.

—o—

„Ходи зі мною!" — сказав хлопець. „Джунґлі не є такі страшні, як люди. Жити в джунґлях лекше ніж з жорстокими людьми". Дівчина не розуміла, що Корак говорив, але цілком довірилася йому. Хлопець повів її геть від непритомного шейка. Вони підійшли до паркану. Тут він легко взяв її на плечі й висадив на дерево. Дівчина двома руками обхопила його шию й міцно трималася, все ще не розуміючи, що робиться.

—o—

Таким чином Меріем опинилася в джунґлях з незнайомим їй юнаком. Вона вірила йому, бо несподівалася гіршого життя, ніж зазнала дотепер. Швидко вони забралися в гущавину джунґлів. Корак затирав за собою всі сліди. Несподівано дівчина скрикнула з переляку й хотіла тікати. Вона перед собою побачила величезну малпу. Корак спинив її. Звертаючись до Акута, хлопець сказав: „Вона буде з нами! Не роби їй ніяких прикростей."

—o—

Корак не перечив хлопцеви, але був дуже незадоволений появою нової особи. Адже вона не вміла навіть сидіти на дереві. Тепер буде з нею багато мороки, вандруючи по джунґлях. Та коли Корак хоче мати її з собою, то нехай має. Не розумів Акут лище, що в ній подобалося хлопцеви. Лице її було вовсім негарне, бо не схоже на малпяче. Шкіра дуже тонка й без волосся. Дівчина навіть не похожа на ті жінки в джунґлях, які Акут здалека бачив.

—o—